

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 270/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť CIVILCO MKH, spol. s r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. P. E., B., ktorou namietala porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 56 Cb 58/99, za účasti Krajského súdu v Bratislave, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť CIVILCO MKH, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2004 doručená sťažnosť CIVILCO MKH, spol. s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 56 Cb 58/99.

Sťažovateľka uviedla, že 9. júla 1999 podala krajskému súdu žalobu, ktorou žiadala „... o vydanie rozhodnutia na zaplatenie 4 379 229,- Sk s prísl. Vec je vedená pod sp. zn. 56 Cb 58/99.

Už na samotnom začiatku konania došlo podľa nášho názoru zo strany prvostupňového súdu k neodôvodneným prieťahom v konaní, keď výzva na zaplatenie súdneho poplatku, čo možno posudzovať ako jednoduchý úkon, bola doručená až začiatkom marca 2000, t. j. po 8 mesiacoch. (...)

Po zaplatení súdneho poplatku sa opätovne vo veci nič nedialo. Ďalším úkonom bolo až naše podanie zo dňa 20. 11. 2000, ktorým sme rozšírili petit žaloby na sumu 5 106 046,- Sk a na základe výzvy súdu sme obratom doplatili súdny poplatok.

Na deň 30. 11. 2000, t. j. po 16 mesiacoch od podania žaloby, súd vytýčil prvé pojednávanie, na ktoré sa ale odporca bez ospravedlnenia nedostavil. Dňa 5. 1. 2001 sme vzhľadom na nečinnosť súdu a existenciu reálnej hrozby, že eventuálny výkon súdneho rozhodnutia môže byť ohrozený, podali na Krajský súd v Bratislave návrh na vydanie predbežného opatrenia. (...) Následne náš návrh súd uznesením zo dňa 15. 5. 2001 zamietol. (...)

Pretože sme s rozhodnutím Krajského súdu neboli spokojní a práve naopak považujeme uvedené dôvody za základný predpoklad ohrozenia výkonu rozhodnutia, podali sme dňa 6. 6. 2001 vo veci odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu. Odvolací súd zamietavé stanovisko prvostupňového súdu potvrdil.

Vo veci sa následne uskutočnili pojednávania a to dňa 28. 6. 2002 a 13. 9. 2002. Odporca sa obom pojednávaniam vyhol a súd napriek našej výzve nekonal, hoci mu v tom procesne nič nebránilo.

Dňa 24. 9. 2002 sme podaním znížili výšku žalovanej sumy, pretože časť dlhu žalovaný uhradil a doložili sme súdom požadované podklady.

Pretože súd vo veci opäť nekonal a nakoľko bola dôvodná obava, že odporca svojím konaním môže ohroziť výkon súdneho rozhodnutia, vyzvali sme ho podaním dňa 6. 11. 2002 na odstránenie prietahov v konaní a pripustenie rozšírenia žaloby. (...)“.

Sťažovateľka ďalej podrobne opísala ďalší doterajší priebeh napadnutého konania v jej právnej veci (najmä vo vzťahu k zamietnutiu jej ďalšieho návrhu na vydanie predbežného opatrenia) s upriamením pozornosti na to, že krajský súd aj naďalej konal pomaly, t. j. s prietahmi. Tento stav mal za následok vznik platobnej neschopnosti sťažovateľky vo vzťahu k jej zmluvným partnerom a iným subjektom, ktorí voči nej uplatnili svoje práva súdnou cestou.

Keďže 24. septembra 2003 bol na majetok žalovanej uznesením krajského súdu sp. zn. 4 K 22/03 vyhlásený konkurz, dochádza v konaní k ďalším neodôvodneným prietahom. V dôsledku vyhlásenia uvedeného konkurzu bolo konanie uznesením krajského súdu sp. zn. 56 Cb 58/99 z 22. apríla 2003 prerušené do skončenia konkurzného konania.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť predbežne prerokoval, prijal ju na ďalšie konanie a následne vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa CIVILCO MKH spol. s r. o., so sídlom B., na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Bratislava I vo veci spis. zn. 56 Cb 58/99 bolo porušené.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1 000 000,- Sk (...).“

Ústavný súd si v súlade s ustanovením § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyžiadal listom z 2. júna 2004 od krajského súdu informáciu o aktuálnom stave označeného konania.

Z odpovede krajského súdu sp. zn. Spr. 3496/04 z 29. júna 2004 okrem iného vyplýva, že „... konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 56 Cb 58/99 je v súčasnosti prerušené uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 56 Cb 58/99–167 zo dňa 22. 4. 2004, a to z dôvodu vyhlásenia konkurzu na žalovaného dňa 24. 9. 2003 v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4 K 22/03. Uznesenie o prerušení konania bolo právnenmu zástupcovi sťažovateľky JUDr. E. doručené dňa 5. 5. 2004, právnenmu zástupcovi žalovaného dňa 4. 5. 2004.

Konkurz na majetok žalovaného bol vyhlásený v čase, keď sa spis sp. zn. 56 Cb 58/99 nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky z dôvodu jeho rozhodovania o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 56 Cb 58/99-135 zo dňa 26. 2. 2003, ktorým tunajší súd zamietol návrh žalobcu na vydanie predbežného opatrenia. Najvyšší súd vrátil spisy krajskému súde dňa 10. 10. 2003 a jeho rozhodnutie sp. zn. 6 Obo 69/03 nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 10. 2003.

Konanie sp. zn. 56 Cb 58/99 je stále prerušené“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Zo sťažnosti, jej príloh a z písomnej informácie krajského súdu vyplýva, že súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je v dôsledku skutočnosti, že uznesením krajského súdu sp. zn. 4 K 22/03 z 24. septembra 2003 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu Stavebného bytového družstva Viktória B., t. j. účastníka napadnutého konania pred krajským súdom (v procesnom postavení odporcu), prerušené. K prerušeniu predmetného konania došlo zo zákona [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“)] a následne tiež uznesením krajského súdu sp. zn. 56 Cb 58/99 z 22. apríla 2004.

Podľa § 14 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní sa v konaniach prerušených v zmysle ods. 1 písm. d) tohto ustanovenia s výnimkou konaní o pohľadávkach, ktoré treba prihlásiť v konkurze (§ 20 zákona o konkurze a vyrovnaní), pokračuje na návrh správcu,

úpadcovho odporcu alebo nerozlučného účastníka konania. Zákon o konkurze a vyrovnaní teda nepripúšťa, aby sa pokračovalo v prerušených konaniach ohľadne pohľadávok, ktoré treba prihlásiť v konkurze podľa § 20 tohto zákona. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka uviedla, že pohľadávku, nárok na zaplatenie ktorej uplatňovala v napadnutom konaní, prihlásila do konkurzu 2. júna 2004.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (m. m. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie všeobecného súdu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa jeho rozhodnutia (m. m. III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

V dôsledku skutočnosti, že konanie v právnej veci sťažovateľky nemôže už od vyhlásenia konkurzu na majetok odporcu, t. j. od 24. septembra 2003, pokračovať, neprebíha už od uvedeného dátumu také konanie, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie všeobecného súdu o uplatnenom nároku sťažovateľky, a preto nie je možné uvažovať o tom, že by v predmetnom konaní mohlo ešte dôjsť k naplneniu účelu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je odstránenie stavu jej právnej neistoty. Vzhľadom na uvedené zastáva ústavný súd názor, že k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky došlo vyhlásením konkurzu na majetok odporcu, teda iným zákonom predvídaným spôsobom, než je meritórne rozhodnutie.

Z toho dôvodu nie je možné namietat' v napadnutom konaní porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote, pretože ďalší postup súdu vo veci samej, a tým aj prípadné porušovanie jej práv v tomto už neprichádza do úvahy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcu porušenie označených práv v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 56 Cb 58/99 po 24. septembri 2003, keď bol vyhlásený konkurz na majetok účastníka (v napadnutom konaní odporcu), odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sa námietky porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy týkajú prietáhov v čase pred uvedeným prerušením konania (v dôsledku vyhláseného konkurzu), ústavný súd tieto námietky na základe predloženej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovateľka svoju sťažnosť nepodala v lehote dvoch mesiacov ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Obdobne to platí aj pre právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 34/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu krajského súdu v čase pred prerušením napadnutého konania mohla dozvedieť vyvesením uznesenia o vyhlásení konkurzu na úradnej tabuli konkurzného súdu v deň jeho vydania, t. j. 24. septembra 2003 (§ 13 ods. 4 zákona o konkurze a vyrovnaní), resp. zverejnením v Obchodnom vestníku (§ 50a OSP v spojení s § 768 Obchodného zákonníka a § 66c ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní), t. j. 13. októbra 2003.

K tomu je potrebné dodať, že všetky účinky uvedené v § 14 zákona o konkurze a vyrovnaní nastávajú vyvesením uznesenia o vyhlásení konkurzu na úradnú tabuľu

konkurzného súdu, a to bez ohľadu na to, či sa o tom dotknuté subjekty dozvedeli alebo nie, či uznesenie je právoplatné alebo nie je.

Sťažnosť sťažovateľky bola podaná na poštovú prepravu až 20. mája 2004 a ústavnému súdu bola doručená 24. mája 2004, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa tou časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáha jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2004